

ПРАВНА РЕГЛАМЕНТАЦИЯ НА ТАТУИРАНЕТО

Олга Б. Борисова¹

Варненски свободен университет „Черноризец Храбър“

РЕЗЮМЕ — Статията изяснява здравните изисквания по отношение на дейностите свързани с направата на татуировки, като прилага сравнителен анализ на правната регламентация във френското и испанското законодателство и съществуващата нормативна уредба в България. Представени са основните нормативни актове и е направена е съпоставка между тях. Изложени са изводи свързани с проекти на нормативни актове и евентуалните правни последици при тяхното приемане. Представяйки специфичната идентичност на този вид дейности, като обект на административно регулиране са изведени систематизации и обобщения за наложително изграждане на единни нормативни изисквания по отношение на татуирането, както на европейско, така и на национално ниво.

Ключови думи: татуиране, здраве, хигиена, студио за татуировки, регламент

LEGAL REGULATION OF TATTOOING

Olga B. Borisova

Varna Free University „Chernorizets Hrabar“

ABSTRACT— The article clarifies the health requirements for tattooing activities by applying a comparative analysis of the legal regulations in French and Spanish legislation and the existing regulation in Bulgaria. A comparison has been made between the main normative acts. Conclusions related to draft legislative acts and possible legal consequences of their adoption are set out. By presenting the specific identity of this type of activity, subject to administrative regulation, summaries are drawn up for the imperative establishment of uniform regulatory requirements for tattooing, both at European and national level.

Keywords: tattoo, health, hygiene, tattoo studio, regulation

¹ Corresponding author at: Varna Free University, Varna, Bulgaria, e-mail: law_vfu_2012@abv.bg

ВЪВЕДЕНИЕ

Татуировките са толкова древни, че за да се намерят първите примери на това изкуство, е необходимо да се върнем към праисторическия човек. Моряците на Джеймс Кук са ги донесли в Европа от Таити и дори личности от европейското благородство от XIX век, като руския цар Николай II или испанския крал Алфонсо XIII са били съблазнени от изкуството да гравират телата си.²

Чувствени и елегантни за едни, провокативни за други, татуировките стават все по-популярни и броят на хората, които решават да си направят се увеличава с всяка изминала година. Татуистите от своя страна често нямат определен професионален статус, но действията им с годините все по-засилено подлежат на правно рамкиране.

Древно колкото човечеството, маркирането на тялото винаги е имало и ще има своите последователи. Макар и модата да отmine, татуировките ще останат във времето. Те са част от плътта, с всички рискове за здравето, които предполагат. Въпросът свързан с тяхната правна задълбочена регламентация е належащ и чака своето разрешение.³

Европейските страни се опитват на национално ниво да създадат правна рамка, към която да се придържат както татуистите така и техните клиенти. Всяка страна въвежда свои изисквания, които често са коренно различни и дори противоречиви на изискванията на други страни от Европейския съюз.

Българският законодател е наложително да въведе определени изисквания, с които да постави основите на регламентацията на тази рискова дейност, тъй като към настоящия момент правната уредба в тази насока е изключително недостатъчна.

Интересен пример по отношение на установяването на правен режим свързан с татуировките е Франция. Министерството на здравето във Франция е органът, който на национално ниво регламентира здравните изисквания по отношение на дейностите свързани с направата на татуировки. Съществува и Главна здравна дирекция, която определя подзаконовата нормативна основа по отношение на изискванията към татуистите. Регионалните здравни дирекции са оправомощени да контролират здравната безопасност в съответната област.

Съгласно чл. R1311-3 от Кодекса за обществено здраве във Франция, всяко лице използващо техники за татуиране трябва да е преминало обучение по хигиена и безопасност с минимална продължителност от 21 часа, разпределена в три последователни дни. Това обучение включва модул за теоритично обучение и модул за практическо обучение и може да се извършва само от организацията упълномощена от Регионалната здравна агенция.

Само лица с лекарско образование или лица с диплом за болнична хигиена са освободени от това обучение. Списъкът на оторизираните по региони организации за обучение е достъпен на уебсайта на Министерството на здравеопазването.

Според синдикатите на татуистите във Франция обаче, много организации имат право да осигурят задължително обучение за татуиране, но съществуват само няколко, които включват присъствието на професионалист по татуиране.

Според профсъюзът на татуистите често се наблюдават пропуски включително:

² https://elpais.com/sociedad/2018/10/20/actualidad/1540055843_128999.html

³ www.doctissimo.fr/html/beaute/dossiers/tatouage/8657-tatouages-piercing-reglementation.htm

- Липса на познания относно техниката използвана за татуиране, използваните продукти и материали;
- Липса на познания за анатомичните и физиологични специфики на татуираната кожа;
- Неподходящи технически и учебни материали;
- Липса на практически опит;
- Липса на диференциация на техники /татуировка/пиърсинг/ по време на практическия модул;
- Неподходящи за практиката продукти;
- Неправилно тълкуване на нормативната уредба.

В законодателството на Франция е предвидено, че дейността трябва да се декларира пред регионалната здравна агенция. Съгласно чл. R1311-2 от Кодекса за обществено здраве всяко лице, използващо техники за татуиране трябва да декларира своята дейност в регионалната здравна агенция по мястото на упражняване на дейността. Декларацията трябва да бъде изпратена преди началото на дейността. Всяко прекратяване на дейността трябва да бъде също декларирано, включително в случай на промяна на адреса в нов департамент. Установено е, че в този случай е необходимо лицето да се свърже с местната регионална здравна служба, за да се направи нова декларация. Изрично се изисква всяка декларация за дейност да бъде придружена от копие на сертификата за обучение на декларатора.

В законодателството на Франция обаче съществува правен вакуум. Правният вакуум се наблюдава защото не винаги биха могли да бъдат обхванати всички възможни случаи и казуси, които биха могли да възникнат. По отношение на студиото за татуировки, случаят е точно такъв. Никъде в законодателството не е записано, че татуистът трябва да работи сам. Не се споменава, че не може да работи и с други колеги. В този случай се наблюдава тълкуване на закона, което може да бъде разбрано по различен начин от различните лица и от различните контролни органи. Например честа практика във Франция е в малките градове татуистите да работят сами, а в по-големите градове често са по няколко в салон.⁴

Татуистът, който сам изработва татуировки подава индивидуална декларация. Студио, в което има няколко служители, които получават заплата, могат да подадат съвместна декларация като всеки татуист трябва да попълни и своя индивидуална декларация. След регистриране на декларацията, Регионалната здравна агенция издава на декларатора документ без ограничение на времето, който може да бъде изискан в случай на контрол. Необходимо е този документ да бъде изложен на видно място в студиото за информация на клиентите.

В чл. R1311-4 от Кодекса за обществено здраве са установени правила за хигиена и здравословност. Разпоредбата предвижда практиката за татуиране да се извършва в съответствие с общите правила за хигиена и здравословност и в съответствие с два основни принципа, а именно:

- Материалът, проникващ през кожата или лигавицата на клиента, като и уредите позволяващи това трябва да са за еднократна употреба или да се стерилизират преди всяка употреба;
- Студията трябва да включват помещение, което е предназначено единствено за реализиране на татуировките.

Регламентирано е изрично, че това помещение или както я назовават практиците – „техническата стая”, трябва да е оборудвана с подове и плотове с гладки и непорести материали, както и нетекстилни повърхности, които да могат да се измиват. Предвидено е, че зоната за миене на ръце трябва да е вътрешна или в непосредствена близост до техническото помещение и да включва мивка с неръчен затварящ се кран. Помещенията трябва да включват

⁴ <http://www.tatouage-partage.com/fr/fich-conseil/tatouage-legislation-locaux>

пространство предназначено за почистване и стерилизация на оборудване и помещение за съхранение на инфекциозни отпадъци.

Тези санитарни изисквания по отношение на направата на татуировките правят татуирането в домовете на клиентите във Франция незаконно. Всички тези правила се усвояват от татуистите по време на задължителното обучение по хигиена преди началото на тяхната практическа дейност.

Декрет №2008-149 от 19.02.2008г. урежда прилагането на техники за татуиране, перманентен грим и пиърсинг във Франция, като изисква от практикуващите да спазват общите правила за хигиена, за да се намали рискът от замърсяване. В резултат на този декрет в чл. R1311-12 от Кодекса за обществено здраве е въведено изискването към татуистите да информират своите клиенти преди да се приложат тези техники, рисковете, на които се излагат по време на и след реализирането на тези техники, както и предприетите мерки, които трябва да спазват.

Известно е, че всяко действие, което включва проникване в кожата /пиърсинг, татуиране, перманентен грим/могат да причинят инфекции, ако кожата на лицето подложено на съответните процедури не се дезинфекцира, ако материалът, който прониква в кожната бариера не е стерилен или не се спазват съвкупността от хигиенни правила. Всеки пиърсинг, независимо от частта от тялото, татуировките и перманентният грим причиняват макар и минимално кървене и могат да предизвикат инфекции.

Според медицински сведения инфекциите са най-често бактериални, но също могат да бъдат вирусни – на хепатит В, С включително и вируса на СПИН. Инфекцията може да премине от клиент на клиент чрез инструментите, ако не са правилно стерилизирани, но също така и от татуиста към клиента и обратно.

Сдружението на татуистите във Франция подчертава, че здравословното състояние на клиента, особено, ако е на лечение с антикоагуланти може да е противопоказно. И поради тази причина това трябва да се обсъди предварително с татуиста и лекар. Обединението на френските татуисти на своя сайт излагат и основните мерки, които трябва да се предприемат след извършването на татуирането, а именно:

- Клиентът трябва да се погрижи за личната си хигиена. Това е много важен фактор за продължителността и качеството на заздравяването;
- Излагането на определени атмосферни влияния, също може да крие рискове, предупреждават татуистите;
- Прилагането на антисептичен разтвор са препоръчва през първите дни след интервенцията;
- Препоръчително е за всеки възникнал въпрос клиентът да се свърже със специалиста, който е реализирал интервенцията, като в случай на усложнения е важно клиентите да се консултират с лекар, съветват френските татуисти.

Интересен е и въпросът за генерираните инфекциозни отпадъци в следствие от татуирането. Съгласно чл. R1311-5 и от чл. R1335-1 до R1335-8 от Кодекса за обществено здраве генерираните отпадъци се третира като отпадъци с инфекциозен риск. Ето защо всеки татуист е отговорен за правилното изхвърлянето на използваните игли и за всички замърсени т.н. „меки отпадъци” – най-често ръкавици и компреси. В повечето случаи татуистите възлагат събирането и обезвреждането на генерираните отпадъци във Франция на специална фирма одобрена от Регионалната здравна агенция. Разпоредбите свързани с обезвреждането на отпадъците задължително се изучава по време на задължителното обучение по хигиена.

Изрично френският законодател е предвидил в чл. R1311-12 от Кодекса за обществено здраве, че татуираният клиент трябва да бъде информиран преди да се подложи на татуиране за рисковете, на които се излага. След завършването на татуировката татуистът или неговият асистент трябва да информират клиента за предпазните мерки, които трябва да спазва.

Необходимо е тази информация да бъде афиширана и в студиото за татуировки и също така да бъде представена писмено на всеки клиент.

Съгласно чл. R1311-11 от Кодекса за обществено здраве е забранено да се татуира непълнолетно лице без писменото съгласие на един от двамата родители или на попечител. Татуистът съхранява този документ в продължение на 3 години след завършването на татуировката. Задължението за предоставяне на информация за рисковете преди извършването на татуировката освен за татуирания в този случай се отнася и за лицето, което има родителски права или за попечителя. Това означава, че се изисква физическото присъствие на родителя или попечителя, за да се получи неговото съгласие и за да бъде информиран.

Френските синдикати-татуисти на своя сайт са изразили и мнението си по отношение на бъдещ проект за европейска стандартизация по отношение на татуировките. Обучението по отношение на хигиената, санитарните изисквания, обзавеждането на помещенията, изискванията за работа, методите за дезинфекция и стерилизация, управлението на отпадъците, информация за татуирания и още много детайли са включени в проект иницииран от Германия през 2014 съдържащ препоръки и изисквания и за помещенията и оборудването. В него не се включва стандартизация по отношение на мастилата, които са предмет на бъдещ отделен проект. Идеята е този документ да служи като отправна точка, както за всяка европейска държава по отношение на развитието на техните национални разпоредби, така и за всеки един татуист в Европа като този процес на акредитация е доброволен и следователно не е задължителен.

Според сдружението на френските татуисти общата регламентация, която е стартирала ще влезе в сила независимо от активната или пасивна роля на Франция в тази сфера и за това е препоръчително изразяването на мнение при изработването на бъдещите текстове, които според професионалистите неизбежно ще ръководят бъдещето на практиката в цяло Европа. Целта е ясна – улесняване на движението на татуистите в целия континент и стандартизирането на санитарните правила.

Според работещите в тази сфера, ако бъдещият стандарт NF EN17169 не отговори изцяло на изразените позиции на синдикатите по време на преговорите, то поне със сигурност ще бъде тема за размисъл през следващите години. Постигането на консенсус с татуистите, дистрибуторите, здравните специалисти, държавните органи и обучаващите организации е само по себе си предизвикателство. По мнението на татуистите защитата на френската позиция и интереси пред другите европейски страни също често е истинско предизвикателство. Публикуването на въпросния стандарт е предвидено за 2019г.⁵

Татуирането винаги е било практикувано в много части на света по символични, религиозни и естетични причини. Както е известно съществуват два вида татуировки:

- Временна татуировка, при която използваните мастила принадлежат към категорията на козметичните продукти;
- Постоянна татуировка – направена от татуисти, които използват мастила подлежащи на специална регламентация.

Но независимо дали става въпрос за постоянна или временна татуировка трябва да се спазват определени правила:

- Продуктите предназначени за временни татуировки са козметични продукти. Те трябва да са съобразени с разпоредбите на Регламент №1223/2009 от 30.11.2009г. и приложенията към него, относно козметичните продукти.

⁵<https://syndicat-national-des-artistes-tatoueurs.assoconnect.com/page/86339-reglementation>

По отношение на временната татуировка, всяко лято дерматолозите докладват на здравните власти за случаи на контактна екзема след прилагане на бои към къната. В някои случаи тежките алергии могат да доведат до медицинска намеса или дори хоспитализация. Едно от веществата отговорни за тази свръхчувствителност според френските експерти е парафенилендиамин, която е забранена съставка в козметичните продукти, с изключение на боите за коса – при тях концентрацията му е ограничена до 2% като се добавя към боята за укрепване на черния цвят, когато се прилага върху кожата. Производството, съставът и етикетирването на продуктите за татуировки трябва да съответстват на специфични разпоредби. Едно от изискванията е да не съдържат пара-фенилендиамин.

- По отношение на постоянните татуировки⁶ във Франция съществува Закон №2014-201 от 24.02.2014г. включващ разпоредби за адаптиране към правото на Европейския съюз в областта на здравето, който изменя разпоредбите на членове от L513-10-1 до L513-10-10 от Кодекса по обществено здраве.

Тези разпоредби включват по-специално задължения относно:

- Деклариране – съгласно чл. L513-10-2 от Кодекса по обществено здраве – откриването и експлоатацията на всяко предприятие за производство, опаковане или внос дори на спомагателна основа на продукти за татуиране подлежи на деклариране пред Националната агенция за безопасност на лекарствата и здравните продукти.
- Производство – производството и оценката на безопасността за човешкото здраве на продуктите, предназначени за трайно татуиране са предмет на новите разпоредби на чл. L513-10-3 на Кодекса по обществено здраве.
- Състав на продукта – съгласно чл. L513-10-4 от горе упоменатия кодекс продуктите за татуировки пуснати на пазара не трябва да оказват неблагоприятно въздействие върху човешкото здраве когато се прилагат при нормални или разумно предвидими условия на употреба, по специално с оглед на представянето на продукта, данните упоменати на етикетите, както и всяка друга информация, предназначена за потребителите.
- Етикетирване – на основание на чл. L513-10-5 татуировката може да бъде пусната на пазара само ако отговаря на съответните условия.
- Опаковката съдържа наименованието и адреса на лицето, отговорно за пускането на пазара на продукта.
- Лицето, отговорно за пускането на продукта на пазара действително държи на разположение за контролните органи на посочения по-горе адрес, досие, съдържащо цялата необходима информация свързана с чл. L513-10-3 и чл. L513-10-4 относно качествена и количествена формула, физикохимичните и микробиологичните спецификации, условия на производство и контрол, оценка на безопасността за човешкото здраве и нежеланите ефекти на този продукт.
- Квалификация – съгласно чл. R1311-3 от Кодекса за обществено здраве – лицата, отговорни за производството, опаковането, вноса, контрола на качеството, инвентаризацията трябва да имат съответна квалификация и опит. Тези лица са включени в декларацията до Националната агенция за безопасност на лекарствените и здравни продукти.
- Правила за хигиена – Декрет от 19.02.2008г. и Указ от 11.03.2009г. определят условията за хигиена при извършването на перманентни татуировки.⁷

⁶ Постоянната татуировка е рисунък, направен върху тялото с помощта на игли за еднократна употреба, които въвеждат незаличими бои под кожата.

⁷ <http://www.economie.gouv.fr/dgccrf/Fiches-pratiques/Tatouage>

Малко са хората, които се питат какво съдържат мастилата, които завинаги остават в телата им. Дванадесет процента от европейците са татуирани, но Брюксел е предприел плахи стъпки за регулиране на сектора. През 2019г. Европейската агенция за химически продукти ще трябва да се произнесе относно предложение за забрана на около 4000 вещества съдържани се в мастилата за татуировки и микропигментация и това евентуално ще бъде най-голямата забрана, която някога е налагала тази агенция. В същото време всяка страна регулира (или не) по различен начин използването на тези продукти и това предизвиква още по-голям хаос.

Испания е една от деветте страни в Европа, която е приела законодателство за мастилата в татуировките, като налага толкова строги правила, че само една компания е получила разрешение за пускане на пазара на своите продукти. Проблемът е, че много от татуистите не ги използват, твърди Алберт Грау, президент на националната асоциация на дистрибуторите на татуировки. Той изказва мнението си, че те са с лошо качество и не рисуват. Поради тази причина по-голямата част от тази гилдия избират мастила, които не са разрешени от испанското министерство на здравеопазването, но са одобрени от останалата част на Европа. Грау смята, че е абсурдно да не може да се използва мастило, което в Германия например е преминало всички контроли.

Днес науката няма доказателства, че тези манипулации могат да причинят рак, каквито предложения изразява Европейската агенция за химически продукти. Според тази агенция, на която Брюксел поръча доклад за оценка на рисковете от тези продукти, съществуват проучвания, които показват, че включването на някои вещества в мастилата биха могли да предизвикат рак. В доклада се пояснява, че Агенцията не се стреми да забранява татуировките, а да ограничи опасните химикали в тях.

Йорген Серуп, който е президент на Европейското сдружение за изследване на татуировки и пигменти, споделя, че проучването на Европейската агенция за химически продукти поражда съмнения. Според него при условие, че съществуват над 4000 вещества е много трудно да се диференцира кои от тях причиняват заболяване. Той като лекар твърди, че не са направени достатъчно изследвания, които да потвърдят констатациите за първопричината на въпросните заболявания. Серуп смята, че клиничната действителност трябва да надделее над токсичния подход. Той обяснява, че политиците никога не са се интересували от татуировките, считайки ги за практика характерна за нисшите класи от обществото с нисък социален статус. Но тъй като това вече не е така, и почти тридесет процента от младите хора имат татуировки, Серуп счита, че Европейският съюз трябва да създаде общи правила, без да превишава забраната. Той твърди, че предложението на Агенцията няма да доведе до изчезването на нито една болест, но би спомогнало за създаването на черен пазар.

Според Донис Муньос, който е дерматолог, специализирал в татуировките в Испания се наблюдава „излишък на законодателство” по отношение на използваните мастила за татуировки. Единствените мастила, разрешени в Испания се произвеждат от предприятието Black Steel. Собственикът на това предприятие Армандо Франсес обяснява, че компетентните органи изискват спазването на редица изисквания по отношение на химическия състав и етикетането. Признава, че в останалата част на Европа продава мастила, които в Испания не би могъл да продаде. Собственикът изразява мнение, че правилата не би следвало да са толкова строги, тъй като на ниво компоненти между тях е нямало разлика.

Съединените щати са най-големият пазар на мастило в света, а лицензираните продукти в Европа обикновено са сертифицирани от немската лаборатория по химическа технология. Въпреки това те не могат да се продават в Испания.

Пилар Наваз, генерален секретар на испанската федерация по татуировки обяснява, че една от големите битки на гилдията е признаването на професията татуист. Той счита, че регулирането на мастилата в Испания е абсурдно и припомня, че веществата, които са сертифицирани и одобрени от останалата част от Европа и са забранени в Испания е било

разрешено да се използват по време на няколкото издания на конгреса Мулафест в Мадрид, на който са дошли татуисти от цял свят.⁸

Испания, като член на Европейския съюз трябва да спазва директивите и резолюциите на Съвета на Европа. Испанското законодателство трябва да обхваща производството, комерсиализацията и използването на продукти за микропигментация.

- В това отношение Европейската правна рамка включва:

- Резолюция ResAP(2008)1 относно изискванията и критериите за сигурност на татуировките и перманентния грим, която заменя Резолюция ResAP(2003)2 относно татуировките и перманентния грим;
- Директива 93/42 на СЕ от 14 юни 1993г. относно медицинските изделия.
- Регламент 1223/2009 на Европейския парламент и на Съвета от 30 ноември 2009г. относно козметичните продукти, който заменя Директива 76/768 на СЕ от 27 юли 1976г.

- Испанската правна рамка включва:

- Наредба SSI/771/2013 от 6 май относно козметичните продукти;
- Кралски указ 209/2005 от 25 февруари за козметичните продукти;
- Кралски указ 1599/1997 от 17 октомври за регулиране на козметичните продукти;
- Кралски указ №1591/2009 от 16 октомври относно медицинските изделия.

Испанската агенция по лекарствата и здравните продукти към Министерството на здравеопазването е регистрирала на своя уебсайт регистър на одобрените пигменти. Всички пигменти в перманентния грим трябва да имат санитарен код за оторизация. Практиките на татуиране, микропигментация и пиърсинг представляват потенциален риск както за здравето на персонала, който ги прилага, така и за потребителите на тези услуги, особено ако се извършва без подходящо обучение и без подходящи хигиенно-санитарни средства и условия. За това всеки, който практикува тази дейност трябва да притежава диплом за хигиенно-санитарен техник.

За хигиенно-санитарни техники, съгласно испанското законодателство се считат лицата завършили някои от следните специалности⁹:

- Бакалавър медицина, фармация, стоматология и биология;
- Диплом за медицински сестри;
- Специален цикъл за обучение за естетика;
- Диплом за асистент – клиника;

Други изисквания по отношение на тази специфична и рискова дейност, които са наложени в законодателството са:

- Застраховане на гражданската отговорност;
- Актуализирани данни за имунизацията с ваксини срещу тетенус и хепатит В;

В процес на изработване в Испания е и нов проект на закон в тази област, който има за цел да регулира практиката по татуиране и пиърсинг и да намали рисковете на потребителите, но в него има доста съмнителни моменти според специалистите, които трябва да бъдат преразгледани от компетентните органи. Например в чл. 5 от проекта е установено, че всяко заведение трябва да разполага със здравен специалист, който да бъде натоварен поне 8 часа в месеца с административни задачи, обучение и здравен надзор. Чл. 14 изисква студията да се

⁸ https://elpais.com/sociedad/2018/10/20/actualidad/1540055843_128999.html

⁹ www.anmtp.org/legislacion-europea-y-espanola/

назовават „кабинети за практикуване” и изисква „съблекалня на персонала”. Но не е ясна каква ще е целта на тази съблекалня и дали това предполага носене на специално облекло. Чл. 15 изисква както на рецепцията, така и в помещението, в което ще се извършват татуировки да има афиш, който да обявява възможни нежелани реакции като: инфекции на кожата, предаване на болести по кръвен път /туберкулоза, тетанус, сифилис, хепатит, HIV/.¹⁰

В България регламентацията свързана с татуировките е установена в относително малко на брой нормативни актове.

Съгласно чл. 36, ал.1 от Закона за здравето всеки, който открие обект с обществено предназначение е длъжен да уведоми за това съответната регионална здравна инспекция по местонахождението на обекта не по-късно от деня на започване на дейността като посочва адреса на обекта, видовете дейности, които се извършват в него, както и името и постоянния адрес на лицето, което упражнява дейността. Обект с обществено предназначение по смисъла на §1, т.9, б. „е” от Допълнителните разпоредби на Закона за здравето са: бръснарски, фризьорски и козметични салони, солариуми, ателиета за татуировки и поставяне на обеци и други подобни изделия на различни части от тялото, балнеолечебни центрове, СПА центрове, уелнес центрове и теласотерапевтични центрове, обществени бани, перални, сауни, обществени тоалетни.

В чл. 211, ал.1 от Закона за здравето е установено, че който осъществява дейност в обект с обществено предназначение, без да е изпълнил задължението си за уведомяване на регионалната здравна инспекция се наказва с глоба от 200лв. до 3000лв., а при повторно нарушение от 1000лв. до 10 000лв.

Изработването на татуировки е рисковата дейност. В потвърждение на това в Приложение №1 към чл. 1, ал.1 на Наредба №42 от 8.12.2004г. за въвеждане на международната статистическа класификация на болестите и проблемите свързани със здравето – десета ревизия (част I и част II) е пояснено, че десетата ревизия на Международната класификация на болестите и проблемите, свързани със здравето е последната от серията ревизии на класификацията, представена през 1993г., като Класификация на Бертийон или Международен списък на причините за смърт. В L81.9 от него са включени татуировките като други болести на кожата и кожната тъкан.

В допълнение интерес представляват и статистическите данни от Националната програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции в Република България 2017г. – 2020г., приета с Решение на Министерски съвет №163 от 23.03.2017г. „Данните от поведенческият надзор провеждан в местата за лишаване от свобода в затворите в София, Пловдив, Пазарджик, Варна, Бургас и Плевен в годините от 2006г. до 2011г. показват, че устойчива е тенденцията в годините поне 50% от затворниците да се подлагат на татуировки в затвора. Най-голям процент са татуирани с използвани, но дезинфекцирани игли. Дезинфекцията се прави с налични материали – одеколон, обгаряне с пламък. Мазилото обаче остава същото, като се използва многократно за много хора.

Освен, че съществува здравен риск при самата направа на татуировките те имат и своето социално и юридическо проявление по отношение на бъдещия статус на татуираното лице. Така например съгласно чл. 8, ал.1, т.13, б. „в” от Наредбата за реда за извършване и снемане на полицейска регистрация, картата за полицейска регистрация на лице трябва да включва особени белези/татуировки като се посочва видът, разположението и посоката и се дава кратко описание за тях.

Съгласно чл. 4, ал. 2 от Наредба №81213 – 345 от 25.07.2014г. за определяне на минималните изисквания за работа в Министерството на вътрешните работи, минималният обем специализирани медицински прегледи включва преглед от специалисти по вътрешни

¹⁰ <http://tatooresearchblog.wordpress.com/2018/08/18/nueva-ley-de-tatuajes-y-perforaciones/>

болести, неврология, очни болести, хирургия, ушно-носно-гърлени болести с аудиопрограма за изследване на слуха, кожни и венерически болести, с отразяване на видимите вродени и придобити кожни изменения –белези, татуировки и други.

На основание чл. 27, ал.3 от Устава за войсковата служба на въоръжените сили на Република България на военнослужещите, когато са с униформено облекло се забранява да носят украшения и модни аксесоари, които не позволяват или пречат на изпълнение на служебните им задължения, както и да имат татуировки на видими места по тялото и лицето.

За сравнение уредбата в Испания е относително по-либерална и детайлна като изисква: „да няма татуировки, които съдържат изрази или образи, противоречащи на конституционни ценности, на военните власти или ценности, които предполагат презрение към униформата, които могат да се опитат да се противопоставят на дисциплината или образа на Гражданската гвардия във връзка от нейните форми, които отразяват нецензурни мотиви или подбуждане към дискриминация от сексуален, расов, етнически или религиозен характер.”¹¹

В обобщение може да се направи изводът, че е наложително изграждането на единни нормативни изисквания по отношение на татуирането както на европейско така и на национално ниво. Направеното сравнение със законодателството на Франция и Испания показва опитът на тези страни да осъществят нормативно рамкиране на основните дейности при извършването на татуировки. Българският законодател може да почерпи опит от тези и други европейски страни, които проправят път на нормативната уредба в тази колкото древна, толкова и модерна и неурегулирана дейност.

ИЗТОЧНИЦИ:

1. Регламент №1223/2009 на Европейския парламент от 30.11.2009г. относно козметичните продукти;
2. Директива 93/42/ЕИО на Съвета от 14.06.1993г. относно медицинските изделия;
3. Закон за здравето, изм. ДВ, бр. 24 от 22.03.2019г.
4. Наредба №8121з-345 от 25.07.2014г. за определяне на медицинските изисквания за работа в Министерството на вътрешните работи, изм. ДВ бр. 83 от 17.10.2017г.
5. Наредба за реда за извършване и снемане на полицейска регистрация, изм. И доп. ДВ бр. 57 от 28.07.2015г. в сила от 28.07.2015г.
6. Наредба №42 от 8.12.2004г. за въвеждане на Международната статистическа класификация на болестите и проблемите свързани със здравето, обн. ДВ бр. 111 от 21.12.2004г. в сила от 1.01.2005г.
7. Национална програма за превенция и контрол на ХИВ и сексуално предавани инфекции в Република България, приета с РМС №163 от 23.03.2017г.
8. Устав за войсковата служба на въоръжените сили на Република България, изм. И доп. ДВ бр. 67 от 1.09.2015г., в сила от 17.08.2018г.
9. Кодекс за обществено здраве на Франция;
10. Декрет №2008-149 от 19.02.2008г. относно прилагането на техники за татуиране, перманентен грим и пийрсинг във Франция;
11. Закон №2014-201 от 24.02.2014г. за адаптиране на френското законодателство към правото на Европейския съюз в областта на здравето;
12. Указ от 11.03.2009г. относно определяне на условията за хигиена при извършване на перманентни татуировки във Франция;
13. Наредба SSI/771/2013 от 6.05.2013г. относно козметичните продукти в Испания;
14. Кралски указ 209/2005 от 25.02.2005г. за козметичните продукти в Испания;

¹¹ <https://www.compustraining.es/noticias/guardia-civil-tatuajes/>

15. Кралски указ 1599/1997 от 17.10.1997г. за регулиране на козметичните продукти в Испания;
16. Кралски указ №1591/2009 от 16.10.2009г. относно медицинските изделия в Испания;
17. <https://syndicat-national-des-artistes-tatoueurs.assoconnect.com/page/86339-reglementation>
18. <http://www.economie.gouv.fr/dgccrf/Fiches-pratiques/Tatouage>
19. <http://www.tatouage-partage.com/fr/fich-conseil/tatouage-legislation-locaix>
20. www.doctissimo.fr/html/beaute/dossiers/tatouage/8657-tatouages-piercing-reglementation.htm
21. https://elpais.com/sociedad/2018/10/20/actualidad/1540055843_128999.html
22. <https://www.compustraining.es/noticias/guardia-civil-tatuajes/>
23. <http://tatooresearchblog.wordpress.com/2018/08/18/nueva-ley-de-tatuajes-y-perforaciones/>
24. www.anmtp.org/legislacion-europea-y-espanola/